

Motion till riksdagen 2022/23:1024

av **Patrick Reslow m.fl. (SD)**

En grundskola i världsklass

§

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde beakta värdet av förskoleklassen som övergång mellan förskola och grundskola och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde verka för att stärka det svenska språket i skolan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde överväga att fastställa föräldrars ansvar för barnens uppfostran i skollagen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa skriftliga ordningsomdömen fr.o.m. årskurs 1 och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete för en bättre skola bör överväga en uppdatering av läroplanen där modersmålsundervisning, de nationella minoritetsspråken undantagna, utmönstras och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en ordning där elever ska nå målen i viktiga kärnämnen innan de fortsätter i nästföljande klass, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betyg bör bli obligatoriska fr.o.m. årskurs 4 och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betyg ska ges i varje enskilt ämne i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att dela upp timplanen i matematik årskursvis och att nivågruppering i matematik, svenska och engelska bör införas fr.o.m. årskurs 7, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa olovlig frånvaro i betyget och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde understryka vikten av den svenska kulturen och det svenska kulturarvet och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde beakta förslagen avseende läxor och läxhjälp och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga införandet av obligatorisk förberedelseskola för nyanlända elever och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga att möjliggöra daglig fysisk aktivitet för elever i anslutning till skolan och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga en nationell riktlinje för individanpassad skolmat och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga tillstånd att på frivillig basis införa skoluniform i skolan och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde beakta utökad och förtydligad studie- och yrkesvägledning och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde beakta värdet av att skolan lär ut den djupa innebörden av demokrati och respekt för andras åsikter samt stimulerar till kritiskt och självständigt tänkande och tillkännager detta för regeringen.

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde beakta värdet av att skolan ska vara partipolitiskt neutral och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga rätten till hemundervisning till skydd för särskilt sårbara personer vid extraordinära händelser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolan är vid sidan av familjen oerhört viktig för barns och ungdomars utveckling. Sverigedemokraterna har sedan riksdagsinträdet 2010 lagt fram och pläderat för en mängd förslag för att vända den negativa utveckling som årtionden av skolpolitiska beslut och massinvandring bidragit till och återskapa en skola i världsklass. Vi har lagt förslag för att stärka elevers kunskaper, ge elever och lärare efterlängtat arbetsro samt göra skolan till en trevlig och trygg arbetsplats. Vi kan med glädje konstatera att merparten av våra förslag som berör återinfört kunskapsfokus och upprätthållande av ordning och trygghet och mer därtill nu verkar bli en realitet. Skolans utveckling går således mot något nytt och hoppfullt och Sverigedemokraterna är en aktiv del i detta.

I Tidöavtalet återfinns gamla sverigedemokratiska käpphästar och förslag: fokus på kunskap och bildning, satsning på läroböcker, inrättande av en klassikerlista, tidiga stödinsatser, bättre tillgång till små undervisningsgrupper för elever som behöver och riktat stöd till särbegåvade, uppförandekontrakt mellan skola, elev och elevens föräldrar, ökade befogenheter för rektorer och lärare, ordningsregler som beslutas av skolans vuxna, förstärkt elevhälsa, ökad likvärdighet genom nationella kvalitetskrav och införande av en nationell skolpengsnorm, ökad satsning på Skolinspektionen och därtill skärpt tillsyn av skolor med konfessionell inriktning avseende extremism och islamism, ökade insatser mot hedersrelaterat förtryck, flytt av elever som mobbar eller utgör fara och detta under längre tid än nuvarande lagstiftning medger, anmälningsplikt vid brott på skolan, krav på ekonomisk buffert och skärpt ägarprövning för friskolor, avlastning och mer tid för lärare att ägna sig åt sitt kärnuppdrag, återinförd undervisningsskyldighet, samt höjd lärarstatus genom höjda antagningskrav till lärarutbildningen.

Arbetet med att återuppbygga en kunskapsfokuserad skola med arbetsro och trygghet kommer att kräva både klarsyn och mod. Skolan måste därutöver bidra till

sammanhållning baserad på svenska normer och värderingar i en tid när Sverige, i spåren av massinvandring och bejakad mångkultur, har tillåtits slitas isär. I denna kommittémotion lyfter vi ytterligare några förslag av vikt för att helheten ska bli så gynnsam så möjligt i återskapandet av en svensk grundskola i världsklass.

Värdet av förskoleklassen som övergång mellan förskola och grundskola

1. En utredning som presenterades 2021 föreslår att förskoleklassen blir nya årskurs 1 från och med hösten 2026 och att barnen ska undervisas utifrån samma läroplan som övriga årskurser i grundskolan och ges ämnesundervisning. Detta stora fokus på lärande kommer att ske på bekostnad av den lek som barn i sexårsåldern behöver. Vi vill understryka förskoleklassens unika värde som övergång mellan förskola och skola. Lek och lärande står inte mot varandra utan lek är en möjlighet för barn att internalisera kunskaper och expandera sitt lärande.

Meriterade forskare befarar att förslaget om tioårig grundskola kommer att minska leken väsentligt och hävdar att ingen forskning ger stöd för att tidigare skolstart leder till bättre resultat senare i livet. I förskoleklassen kan skolmognad avgöras, elevers behov av särskilt stöd uppmärksammas och skolstarten skraddarsys för att så långt som möjligt passa varje barn. Oavsett om förskoleklassen är en egen skolform, eller ingår i en tioårig grundskola, ska leken fortsatt stå i centrum och den unika kompetens som pedagoger i förskoleklass besitter tas tillvara. Regeringen borde beakta förskolans värde som övergång mellan förskola och grundskola i sitt fortsatta arbete.

Betydelsen av svenska språket i skolan

2. Samtalsspråket i skolan ska alltid vara svenska under lektionstid undantaget språklektioner, skolor för nationella minoriteter samt de internationella skolor som av hävd har tillstånd att undervisa på andra europeiska språk. Att tala svenska med sina svenska och utländska kamrater i skolan är troligen det mest effektiva sättet att lära sig god svenska. Förstärkt svenskundervisning ska ges till elever med undermåliga svenskkunskaper och resurserna bör tas från den nuvarande modersmålsundervisningen. Regeringen borde beakta betydelsen av svenska som samtalsspråk i skolan.

Föräldrars ansvar för de egna barnens uppfostran

3. Ett gott samarbete med föräldrar är mycket viktigt så att barnen känner att vuxenvärlden hjälps åt för att ge varje barn de bästa förutsättningar. Ansvaret för barns väl och ve flyter för mycket idag och behöver tydliggöras så att barn får det de behöver. Det är skolans ansvar - och inte föräldrars - att förse barn och unga med de kunskaper som behövs så att de står väl rustade inför vidare studier eller arbetsmarknad. Det är föräldrars ansvar - och inte skolans - att tillse att barn och unga har en god uppfostran och uppför sig väl. Föräldrars ansvar för barns uppfostran och utveckling omnämns även i Barnkonventionen artikel 18.

Sverigedemokraterna anser att det är viktigt med en tydligare uppdelning av ansvarsfördelning och vill att föräldrars ansvar för de egna barnens uppfostran ska skrivas in i skollagen. Regeringen borde i sitt arbete överväga att fastställa föräldrars ansvar för barns uppfostran i skollagen.

Skriftliga ordningsomdömen från och med årskurs 1

4. På senare år har problemen med oordning ökat i skolan och många elever upplever att arbetsmiljön brister, vilket inverkar mycket negativt på lärandet. Skriftliga ordningsomdömen bör införas från och med årskurs 1. Syftet är att uppmuntra eleven att vara ordningsam i skolan och ge vårdnadshavarna adekvat information om hur deras barn sköter sig. Frågor som berör barns uppförande kan kännas obekväma att ta upp med föräldrar, men med ordningsomdömen faller sig detta samtal naturligt. Ytterligare en vinst med skriftliga ordningsomdömen är att det går att göra jämförelser över tid av huruvida uppförandet förbättras. En god ordning i skolan främjar målet om att alla elever ska uppnå kunskapsmålen och få goda resultat samt att miljön i skolan ska vara trivsamt för alla.

Avskaffa den obligatoriska modersmålsundervisningen

5. I Tidöavtalet fastslås att en utredning ska tillsättas med uppgift att se över modersmålsundervisningen i syfte att den inte negativt ska påverka integration eller elevens kunskapsutveckling i svenska språket, samt att de nationella minoritetsspråkens särställning i lagen ska beaktas. Sverigedemokraterna anser att det absolut viktigaste är att alla elever snabbast möjligt lär sig tala och skriva god svenska. Med stöd av dansk forskning, som visar att modersmålsundervisning inte ger positiv effekt för tillägnet av det nya landets språk, anser vi att modersmålsundervisning bör avskaffas - vilket

Danmark gjorde redan 2006. Nationella minoritetsspråk ska naturligtvis vara undantagna. Det står alla fritt att själv bekosta modersmålsundervisning utanför ordinarie undervisningstid. Regeringen borde i sitt arbete för en bättre skola överväga en uppdatering av läroplanen där modersmålsundervisning, de nationella minoritetsspråken undantagna, utmönstras.

Behov av att gå om en årskurs

6. Undervisningen i varje årskurs bygger på de kunskaper som varje elev ska ha förvärvat årskursen innan. Utan en stadig grund i skolämnen blir det svårt för en elev att klara undervisningen, och eleven riskerar att hamna allt mer efter med följden att vederbörande upplever hopplöshet och kanske ger upp. Om rektor inte ser rimliga möjligheter att eleven kan klara av nästkommande årskurs behöver eleven gå om aktuell årskurs. Rektor gör en samlad bedömning och efter samråd med elevens lärare fattar rektor det slutgiltiga beslutet om en elevs eventuella behov att gå om en årskurs. Detta beslut ska ske i omsorg om eleven och följa eleven även om vederbörande väljer att byta skola. Vid behov av en andra bedömning kan eleven tillåtas göra ett kunskapstest. Målsmän ska informeras i god tid om att deras barn riskerar att inte godkännas eller nå målen. Målsättningen är att elever som inte når upp till betyget E idag får bättre möjligheter till detta, samt att betydligt fler elever lämnar grundskolan med godkända betyg. Regeringen borde därför överväga detta i sitt fortsatta arbete.

Obligatoriska betyg från och med årskurs 4

7. Fördelarna med att införa tidiga betyg är flera. Betyg medverkar till att höja kunskapsnivån och kvalitetsnivån i skolan, tydliggör kunskapsmålen och synliggör elevernas kunskapsutveckling. Betyg i relativt tidiga årskurser möjliggör tidig upptäckt av barn i behov av stödinsatser, vilket är det enskilt viktigaste argumentet. Betyg gör det också möjligt för föräldrarna att få en mer rättvis bild av sitt barns kunskapsnivå. De omdömen som ges verbalt till elever och föräldrar har i praktiken inte visat sig vara tillräckliga.

Från och med höstterminen 2021 får rektor besluta att betyg ska sättas i årskurs 4. Vi befarar att denna frivillighet leder till att betyg kommer att sättas i skolor där elever överlag är studiemotiverade, men inte i de skolor där elever behöver införda betyg för höjd studiemotivation. Alla elever ska om möjligt ges samma villkor. Tydliga

utvärderingar ska vara en naturlig del i skolan och betyg bör därför vara obligatoriska från årskurs 4.

Betyg i varje enskilt ämne

8. Det ska finnas en likvärdighet i betygssättning där samma regler och system gäller för alla skolor. Kunskaper ska också utvärderas och presenteras så stringent som möjligt. Därför vill vi att rektorer inte ska kunna besluta om sammanfattande betyg i SO-ämnena (samhällsorienterande ämnen) och NO-ämnena (naturorienterande ämnen). Det som gäller nu är att rektorer för skolor som har ämnesövergripande undervisning i natur- och samhällsorienterande ämnen kan välja att sätta sammanfattande betyg i årskurs sex. Den valfriheten ger stora skillnader mellan skolor, vilket medför ojämlikhet och svårighet att jämföra förutsättningar och resultat. Om alla elever får betyg enligt samma system så har de mer likvärdiga förutsättningar, krav på kunskapsinhämtning och i att uppvisa inhämtade kunskaper. Om betyg ges i varje enskilt ämne så innebär det en fokusering på varje specifikt ämne och ett tydliggörande av vad som krävs gällande kunskapsinhämtningen.

Årskursvis indelning av timplanen och nivågruppering

9. Mot bakgrund av matematikens och naturvetenskapens oersättliga betydelse för tillgången på ingenjörer är det olyckligt att intresset och kunskaperna i matematik och naturvetenskap fallit drastiskt sedan 1990-talet. Timplanen i matematik för grundskolan bör delas upp årskursvis för att öka möjligheterna att upptäcka elever som halkar efter i undervisningen, men också för att tydliggöra vad eleverna ska ha lärt sig efter varje årskurs. Med nuvarande undervisning riskerar elever med något långsammare inläring att hamna efter i undervisningen och tappa motivationen. Samtidigt riskerar elever med snabbare inläring att tappa motivationen för att de saknar utmaningar.

En nivågruppering av matematik bör införas med en särskild och en allmän nivå från och med årskurs 7. Detsamma gäller ämnena svenska och engelska. Nivågrupperingen ska vara flexibel och eleverna ska vid behov kunna byta undervisningsnivå. På så vis kan nivågrupperingen tjäna som stöd för alla elever. Regeringen borde överväga nivågruppering i sitt fortsatta arbete.

Olovlig frånvaro

10. För att inhämta kunskap behöver eleverna vara närvarande i skolan. Närvaro ska främjas och frånvaro ska åtgärdas och noteras i betyget. Även i kommande yrkesliv är det av största vikt att vara delaktig och närvarande. Det är därför nödvändigt att det lärs in från start i skolan och att åtgärder sätts in på ett tidigt stadium vid olovlig frånvaro. Skolverket informerar om att rektorn är skyldig att utreda upprepad och längre frånvaro, samt att vårdnadshavare ska informeras. Dock ges väldigt lite information om åtgärdande. Vårdnadshavare ska omedelbart få information från skolan vid elevens frånvaro. Elever med olovlig frånvaro har uppvisat bristande ansvarstagande, vilket bör få konsekvenser. Därför är det viktigt att olovlig frånvaro framgår i betyget.

Den svenska kulturen och det svenska kulturarvet

11. Skolans roll är inte bara att vara kunskapsförmedlare utan till stor del också att förmedla en djupgående förståelse och acceptans för svensk kultur och svenskt kulturarv. I kulturarvet ingår det svenska folkets gemensamma historia, kultur, samhällssystem, traditioner, normer, värderingar, språk och religion. Utan goda kunskaper om kulturarv, vilket även omfattar medborgaransvar och hur vi bör behandla varandra, är det svårt, om inte omöjligt, att bli en naturlig del av det svenska samhället. Skolan bör därför betona svensk kultur, den kristna etiken och den västerländska humanismens centrala betydelse för vårt samhälle, samt Sveriges immateriella och materiella kulturarv – det vill säga tidigare generationers samlade kunskap och erfarenheter samt bekantskap med äldre föremål, fornlämningar, kulturmiljöer och byggnadsverk.

Undervisningen om svensk kultur och svenskt kulturarv ska följa eleven genom hela grundskolan och anpassas till respektive kursplan. Regeringen borde beakta detta i arbetet med läroplaner och ämnesplaner.

Läxor och läxhjälp

12. Läxor utgör ett naturligt inslag i lärandet och är ett viktigt komplement till den schemalagda undervisningen. Det finns en mängd läxor som inte kräver stöd av några större förkunskaper eller hjälp av förälder så som stavning, glosor, träning på multiplikationstabell, utantillinläring, läsning, välskrivning med mera. Vi vill också framhålla att arbetet med läxor kan utgöra kvalitetstid mellan barn och föräldrar. Omfattande fusk har uppdagats där aktörer har använt erhållna resurser avsedda för

läxhjälp till helt andra ändamål. Sverigedemokraterna anser att all läxhjälp som bekostas med offentliga medel ska ske i skolans lokaler och under rektorns ansvar. Regeringen borde beakta dessa aspekter avseende läxor och läxhjälp.

Obligatorisk förberedelseskola

13. Invandrade elever har specifika behov och behöver lära sig svenska för att kunna tillgodogöra sig utbildning. Behov finns även ofta av grundläggande kunskaper i de övriga ämnen som jämnåriga elever redan har. Det finns idag kommuner som har någon typ av förberedelseskola eller förberedelseklasser. Att ha möjlighet att inrätta detta är inte tillräckligt. Sverigedemokraterna vill kraftigt begränsa antalet nyanlända elever, men de som kommer bör sättas i obligatorisk förberedelseskola. Denna verksamhet ska ligga i egna lokaler, avskild från skolans ordinarie verksamhet.

Innan överflyttning till ordinarie undervisning ska eleven ha godkänt på ett nationellt prov utformat av Skolverket i svenska, samhälls- och medborgarkunskap, engelska och matematik för den årskurs som ska påbörjas för att säkerställa att eleven kan följa med i undervisningen. Elever slussas över från förberedelseskola till ordinarie undervisning genom inledande kontakttid i tilltänkt klass. På så vis erhålls likvärdig standard i alla kommuner istället för det godtycke som råder idag och läraren i den mottagande klassen får på så sätt en mer homogen grupp, vilket främjar studiero och undervisningskvalitet. Skolverket bör ta fram lämpligt material och garantera att denna verksamhet fungerar likvärdigt över hela landet och att elever inte överförs till vanliga klasser innan de kan följa undervisningen. Sverigedemokraterna vill även att svenska 2 avskaffas.

Vårt förslag om förberedelseskolor bygger i stora stycken på befintlig personal. I och med att vi vill avskaffa modersmålsundervisningen kan modersmåls lärare i stället erbjudas arbete i förberedelseskolan tillsammans med behöriga lärare.

Förberedelseskolan kan hysa såväl förberedelseklasser som kompletterande stödundervisning. Efter skoldagen förblir förberedelseskolan tillgänglig för de överflyttade elever som känner att de behöver extra stöd med det egna språket som referens. På så vis kommer överflyttade elever också i kontakt med nyanlända elever och blir en inspirationskälla för dem. Denna form av förberedelseskola gynnar både elever i den ordinarie skolan samt nyinvandrade elever eftersom de nyanlända rustas för ordinarie undervisning innan de blir del av den. Regeringen borde i sitt arbete överväga att införa obligatorisk förberedelseskola.

Daglig fysisk aktivitet för elever

14. Den senaste Pep-rapporten från 2022 visar att 2 av 10 barn och ungdomar når daglig rekommendation av fysisk aktivitet och att dessa barn upplever mindre psykisk ohälsa. Sverigedemokraterna har under lång tid drivit frågan om utökad idrottsundervisning och vill poängtera värdet av daglig fysisk aktivitet för barns och ungas välmående. Detta kan ske utanför lektionstid i anslutning till skolan och genom olika typer av samverkansprojekt. Ett bra exempel är det så kallade Bunkefloprojektet som startade hösten 1999 som ett samverkansprojekt mellan skola, idrottsföreningar och forskning. Projektet visade att barn och ungdomar som fick en timmes fysisk aktivitet varje dag även förbättrade sina studieresultat. Störst var skillnaden för pojkarna.

Idrottsundervisningen bör vara organiserad så att den stimulerar till rörlighet och motion, mer än tävling och prestation. Forskning inom fysiologi har visat att ökad fysisk rörlighet är bra för hjärnan och hjärtat, ger bättre koncentrations- och inlärningsförmåga, ökat välbefinnande, stärkt självförtroende, samt ökad social förmåga. Daglig fysisk aktivitet kan naturligtvis även begränsa ökningen av barnfetma. Regeringen borde därför överväga riktlinjer om daglig fysisk aktivitet under eller i anslutning till skoldagen.

Nationell riktlinje för individanpassad skolmat

15. Andelen elever som begär specialkost har ökat markant visar en enkätundersökning som presenterades i DN 2020. Hela 83 procent av de 171 av landets 290 kommuner som svarade angav att andelen elever som vill ha specialkost – till stor del av religiösa och kulturella skäl - har ökat kraftigt i grundskolan. Skolor kan få servera mängder av varianter av en och samma lunchrätt och situationen håller på att bli ohållbar.

Sverige är ett av tre länder i världen som erbjuder gratis fullödlig skolmat för alla. Varje dag serveras omkring 1,4 miljoner skolmåltider. Andelen elever med specialkost beräknas vara 14,5 procent i genomsnitt. En specialkostportion är dubbelt så dyr som en ordinarie matportion avseende själva livsmedelskostnaden, men räknas alla kostnader in beräknas specialkosten vara tre gånger så dyr. Kommunerna får inga extra pengar till specialkost, och ju mer pengar som läggs på individanpassade måltider desto mindre blir det till övrig mat. Ska vårt land kunna fortsätta tillhöra det ytterligt fåtal länder som erbjuder gratis skolmat krävs nationella riktlinjer. Dessa riktlinjer ska omfatta kravet att dagligen tillhandahålla en kötträtt, en vegetarisk rätt samt specialkost till de elever som kan styrka medicinska skäl med läkarintyg. All mat ska i möjligaste mån vara

härproducerad, allt kött ska vara producerat i enlighet med svensk djurlagstiftning och all mat ska serveras enligt tallriksmodellen. Specialkost på grund av religiösa eller kulturella skäl ska inte erbjudas, utan dessa elever kan äta det vegetariska alternativet. Regeringen borde i sitt arbete överväga nationella riktlinjer för individanpassad skolmat.

Skoluniform på frivillig basis

16. Fördelarna med konform klädsel är flera. Skoluniform gör det lättare att identifiera elever som inte hör hemma på skolan och den hets som förekommer när det gäller att klä sig snyggast eller enligt senaste mode minskar. En gemensam klädsel bidrar även starkt till att eleverna känner stolthet och samhörighet med den skola de går på. Enhetlig klädsel bör införas på frivillig basis i det svenska skolsystemet, vilket innebär att enskilda kommuner får fatta beslut om enhetlig klädsel och vilken finansieringsmodell som ska tillämpas. Ingen enskild kommun ska kunna förbjuda någon friskola i kommunen att använda enhetlig klädsel. Möjligheten att införa skoluniform bör skrivas in i skollagen. Regeringen borde i sitt arbete överväga möjligheten att införa skoluniform på frivillig basis.

Utökad och förtydligad studievägledning

17. Studie- och yrkesvägledningen bör stärkas och effektiviseras i grundskolan. Det är viktigt att elever hittar rätt i valen av vidareutbildning till framtida yrkesväg och att de i möjligaste mån lämnar skolan med goda utsikter på arbetsmarknaden. Det bör på sikt införas ett tak för hur många elever en studie- och yrkesvägledare har ansvar för. Studie- och yrkesvägledarnas roll och ansvar behöver förtydligas och samordnas, kompetensutveckling behöver möjliggöras, digitalt vägledningsstöd behöver utvecklas och karriärvägledningperspektivet behöver förstärkas i olika skolämnen. I högstadiet bör varje elev utföra en veckas obligatorisk prao där ett omdöme ges som bifogas slutbetyget.

Lärare och övrig personal bör visa engagemang kring målet med skoltiden – att lära sig saker, forma sin framtid och erhålla ett yrke. Samtal om framtiden ska vara ett naturligt inslag i utbildningen från första klass och studie- och yrkesvägledaren ska introduceras redan i tidiga årskurser genom besök och samtal kring vilka fantastiska möjligheter det finns. Elever bör ges möjlighet till kontinuerliga möten med yrkesverksamma och arbetsliv under grundskolans årskurser i mellan- och högstadiet.

Skolverket ska bistå med kontinuerlig statistik kring arbetsmarknadsutsikter och livslön, vilket studie- och yrkesvägledningen ska förmedla till högstadieläverna. Skolor eller aktuell kommun kan till exempel anordna minimiäror där eleverna får träffa olika arbetsgivare och branscher som inspirerar till ett framtida yrkesliv. Regeringen borde i sitt arbete beakta en förbättrad studie- och yrkesvägledning.

Demokrati och respekt samt kritiskt och självständigt tänkande

18. Skolan ska lära ut den djupa innebörden av demokrati och respekt för andras åsikter samt stimulera och uppmuntra till kritiskt och självständigt tänkande. Vidare bör etik och moral betonas mer än i dag så att eleverna lär sig kamratanda, ärlighet, samarbete och visad hänsyn. I enlighet med detta ska skrivningarna om diskriminering i Lgr 22 ändras. I nuvarande text står: ”Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling.” Självfallet ska politisk åskådning och politisk partitillhörighet inte heller utgöra grund för diskriminering och därför föras in i läroplanen. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Svenska skolan ska vara partipolitiskt neutral

19. Under senare år har det framkommit att lärare under lektionstid tagit partipolitisk ställning. Skolan ska vara neutral och vara tydlig med att sådant beteende inte får förekomma. Det ska föras in i gällande läroplan samt i skollagen att partipolitisk propaganda inte får förekomma under skoltid av skolpersonal. I första hand bör varning ges till den som på detta sätt bryter mot de demokratiska spelreglerna. Entledigande ska bli aktuellt om partipolitiskt ställningstagande fortsatt görs trots varning. Lärarna ska förväntas uttrycka sig så pass neutralt att eleverna inte ska kunna ana vederbörandes partipolitiska preferenser. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Hemundervisning vid extraordinära händelser

20. Coronapandemin innebar många prövningar för både samhälle och skolväsende. Det är mycket viktigt att ha en bättre förberedelse inför dylika oförutsägbara extraordinära händelser framgent. När befolkningen ställs inför allvarliga hot behöver skolan kunna erbjuda flexibilitet för de individer som anses särskilt sårbara. Elever som själva tillhör

riskgrupp, eller vars föräldrar tillhör riskgrupp, bör ha rätt till undervisning och fullföljd skolplikt hemifrån. Detta skulle vara ett avgränsat undantag från den i övrigt gällande skolplikten och endast gälla under en begränsad tid. Regeringen borde i sitt arbete överväga möjligheten till hemundervisning för extra sårbara elever vid extraordinära händelser.

Patrick Reslow (SD)

Robert Stenkvist (SD)

Jörgen Grubb (SD)

Anders Alftberg (SD)